

24./Riman.16kapit.

Milí čitatelia, vitajte pri ďalšom, už poslednom pokračovaní úvah nad listom ap. Pavla Rimanom. Otvorme si teda svoje biblie a zamyslime sa dnes nad odkazom poslednej, 16.kapitoly listu apoštola Pavla Rimanom.

Dnes sme sa dostali k záveru nášho štúdia listu Rimanom. Každý pisateľ dôležitého dokumentu na konci ešte snaží zdôrazniť, zhrnúť to, čo považuje za najdôležitejšie. List Rimanom je monumentálna práca. Považujeme ju za pilier kresťanskej viery. Ak dokážete pochopiť obsah listu Rimanom, tak ste vlastne pochopili celé evanjelium. Pozrime sa teda, čo nám v nej Pavel ešte chce na záver povedať.

Prvých 16 veršov Pavel venuje pozdravom. Spomína tu 27 rôznych mien, ktoré mohli určovať aj ich pôvod a spoločenské postavenie. Je tu niekoľko veriacich Židov, sú tu zmienené ich židovské mená. Patria medzi nich Akvila a Priscilla, Andronikus, Junias a Mária. Rímske mená boli: Priska, Ampliát, Apela, Narcisus, Júlio a Filolog. Židovské aristokratické mená boli: Aristobulos a Herodian. Tento zoznam teda zahŕňa ľudí od tých najurodzenejších až po tých najobyčajnejších. Je to akýsi prierez spoločnosťou, s ktorou sa Pavel stýkal. Evanjelium sa snažil zvestovať naozaj všetkým ľuďom, bez ohľadu ich postavenia, tým najbohatším, ale aj tým najchudobnejším. Pripomína mi to slová ap. Pavla Galaťanom:

„Lebo vierou ste všetci synmi Božími v Kristu Ježišovi. Nie je ani Žid, ani Grék, ani otrok, ani slobodný, nie je muž a žena, lebo všetci ste jedno v Kristu Ježišovi..“ (Gal3:26-28). Pozrime sa na verš 1:

„Odporúčam vám. Fébu, našu sestru, diakonku v cirkevnom zbore v Kenchreách, aby ste ju prijali...“

Bol to odporúčajúci list pre ženu menom Féba, ktorá podľa všetkého mala do zboru v Ríme zaniest' tento list. O takýchto odporúčajúcich listoch sa Pavel zmieňuje aj v iných epištolách. V gréčtine má meno Féba význam jasný, alebo žiarivý. Diakon je ten istý výraz pre mužský alebo ženský rod. Diakoni v ranej cirkvi boli služobníci. Existovali niektoré druhy služieb, ktoré mohli praktizovať iba ženy. Vieme, že už raná cirkev mala diakonky a v dejinách o nich nachádzame veľa zmienok. Od samého počiatku dejín cirkvi mali ženy v nej nezastupiteľné a posvätené miesto. Medzi služby, ktoré vykonávali, patrila napríklad starostlivosť o chorých, prenasledovaných, ich úlohou bolo navštevovať tých, ktorí boli vo väzení pre vieru, prísľuhovať pri krsťoch žien a podobne. Pozrime sa stručne ešte aspoň na niekoľko ďalších mien:

„Pozdravujte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v Kristu Ježišovi. Oni pre môj život nastavili svoj život. Vďačný som im nielen ja, ale aj všetky cirkvi z pohanov.“

Boli to muž a žena a obidvaja boli dobrými Pavlovými priateľmi. Buď spracovávali kožu, alebo vyrábali stany a mali veľmi dobré vzťahy. Ďalej nasleduje zoznam ľudí, ktorých nepoznáme a nikdy viac o nich nepočujeme, no pozrime sa na nich spoločne.

„...Epaineta, ktorý prvý v Ázii uveril v Krista.“ Tu je reč o západnej časti dnešného Turecka. „Pozdravujte Máriu, ktorá sa mnoho ustávala pre vás.“ To je židovské meno Miriam. „Pozdravujte Andronika a Juniasa...“ Junias je pravdepodobne ženské meno, no nevieme to iste. Môže to byť i meno mužské. „...pozdravte mojich pokrvných a spoluväzňov...“ Pavol bol vo väzení niekoľkokrát. Andronika a Junias boli vo väzení s ním. Vieme, že bol vo väzení vo Filipis, bol vo väzení v Cézarei, čo bolo prímorské mesto, kde sídlili rímski predstavitelia provincie Izrael a bol i vo väzení v Ríme. Pavel bol človek, ktorý nepoznal prekážky pre šírenie evanjelia.

„Pozdravujte Ampliata, môjho milovaného v Pánu.“ „Pozdravujte Apela, ktorý sa dokázal v Kristu. Pozdravujte domácich Aristobulových.“ Aristobulos je židovské šľachtické meno. „Pozdravujte Herodiána...“, takisto židovské šľachtické meno. Narcis vo verši 11 sa môže vzťahovať na dobre známeho služobníka dvoru cisára Klaudia, ktorého nevlastná matka bola zabitá, no nevieme s istotou, či sa jedná o tohto človeka. Ak áno, ukazuje to, ako evanjelium začalo prenikať do kráľovských kruhov v Ríme.

Pavel pokračuje s pozdravmi ďalej. Každé meno pre neho znamená osobný vzťah a vzájomnú lásku. Všimame si, koľko dobrých a verných priateľov mal? Je to úžasné, keď sa kresťania môžu takto navzájom povzbudzovať. Vám to nepadne dobre, keď vás niekto dá pozdraviť? Viete, že ten človek na vás myslí, že mu na vás záleží, že vás má rád. A Pavel chcel tiež povzbudiť týchto ľudí, keď ich dával pozdraviť. Nešetrite pozdravmi, priateľmi. Prichádzajú mi na myseľ slová apoštola Pavla z 1. kapitoly Rimanom:

„ďakujem svojmu Bohu za všetkých vás...“ Alebo v liste Kolosanom 1:3-12 Pavel tam podobne píše. Takto veľmi Pavel miloval svojich priateľov. Aký je to príklad človeka pre nás! Verš 16:

„Pozdravujte sa svätým bozkom.....“

Čo to znamená? Muži pri stretnutí pobožkali mužov a ženy pobožkali ženy. O tom je niekoľkokrát zmienka v Novom zákone. Tento spôsob pozdravovania sa stal vo vnútri cirkvi problémom. Došlo k nedorozumeniu zo strany neveriacich a preto sa prestal používať. No tento zvyk je aj dnes niekde zaužívaný, napr. v Rusku, medzi Arabmi i vo východnej ortodoxnej cirkvi.

Čo to symbolizuje, tento „svätý bozk“? Bozk symbolizuje odovzdanie sa, dôveru. Týmto gestom chcel Pavel viditeľne zdôrazniť jednotu kresťanov v cirkvi bez ohľadu na rasu a národnosť.

Trochu odbočím: Tento bozk mi pripomína rozprávku o zakliatej princeznej, ktorá bola škaredou žabou. Až keď princ premohol svoj odpor ku nej a bozkal ju, vtedy sa premenila na krásnu princeznu. Pamätáte si ešte, v čom je pointa tejto peknej rozprávky? Láska nehľadí na zovňajšok človeka, ale na jeho vnútro.

Demonštrovať jednotu kresťanov v našej kultúre sa však dá aj praktickejšími spôsobmi. Jedným zo spôsobov je napríklad otvoriť naše domovy spolu kresťanom. Pamätajte, prvá cirkev sa schádzala po domoch.

Prečo Pavel kladie taký veľký dôraz na pozdravy? Pozdravy budujú vzťahy a budovanie vzťahov medzi ľuďmi bolo Pavlovou prioritou. V prvom rade a navyše máme slúžiť Bohu, ale výsledkom nášho vzťahu k Bohu je vnímať potreby našich blízkych a uprednostňovať ich pred vlastnými. Pamätáte si ešte, ako sme o tom hovorili minule? Máme obetovať naše telá ako živú obeť a službu Bohu. Zvestovanie evanjelia nie je práca v izolácii, na pustom ostrove. Je to práca s ľuďmi. Tento list kladie dôraz na správne učenie, ale kladie dôraz aj na budovanie vzťahov. Všetko to musí byť vo vzácnom vyváženom pomere. Ale pokračujeme ďalšou témou. Poďme na verš 17:

„Prosím vás však, bratia: Pozor na tých, ktorí vyvolávajú rozbroje a pohoršenia v protive s učením, ktorému ste sa naučili....“

O vážnom probléme, ktorý tu pripomína Pavel hovoril aj Pán Ježiš, keď vyučoval svojich učeníkov. To je príklad nepravého učenia. Uvedomoval si ho Pán Ježiš a uvedomuje si ho aj Pavel. Ako rozpoznáte niekoho, kto je falošný učiteľ? Ako zistíte, kto hovorí pravdu? Pán Ježiš hovorí svojim učeníkom toto v Mat. 7:15 - 20:

„Varujte sa falošných prorokov, ktorí prichádzajú v ovčom rúchu ale vo vnútri sú draví vlci. Po ovocí ich poznáte.dobrý strom rodí dobré ovocie, ale planý strom rodí zlé ovocie....Tak teda po ovocí ich poznáte.“

Pavel nás chce upozorniť na 3 znaky **ovocia falošných učiteľov**.

- Ich prvý znak je to, že **pôsobia rozbroje**. Známe heslo rímskych dobyvateľov bolo: „Rozdeľuj a panuj.“ Toto je základný princíp, ako oslabiť jednotu božieho ľudu- vniesť nejednotnosť. Vo svojich epištolách sa preto Pavel neustále snaží poukázať na potrebu jednoty veriacich zo Židov aj z pohanov.
- Druhý znak ovocia falošných učiteľov je, že **vyvolávajú pohoršenia**. Pán Ježiš použil voči takýmto ľuďom veľmi tvrdé slová: *Marek 9:42: Ktokoľvek by zviedol na hriech jedno z tých maličkých veriacich lepšie by bolo, keby mu oslí žarnov zavesil na šiju a hodil ho do mora.*“
- Tretí znak ovocia falošných učiteľov je, že **napádajú pravé biblické učenie**. Jeden známy kazateľ evanjelia povedal, že znakom falošných učení je to, že buď niečo pridajú k učeniu Biblie, alebo od neho niečo odoberú. Niekedy je veľmi ťažko rozpoznať takýchto falošných učiteľov, pretože ich učenie býva zmesou skutočných biblických prav, polopráv a výmyslov. Musíme kriticky skúmať nielen ich učenie, ale aj ich správanie sa voči ľuďom, a či sa ich život zhoduje s požiadavkami, ktoré kladie na pravého učeníka Pán Ježiš. V tomto bode obyčajne väčšina z nich najskôr zlyháva, pretože sledujú iba svoje sebecké záujmy.

Keď Pavel spomína falošných učiteľov, upozorňuje tiež na **spôsoby ich práce**. Prirovnáva ich k vlkom.

- Vlci útočia najskôr na slabých a zraniteľných, Takí sú obyčajne noví kresťania, ktorí ešte nie sú upevnení vo viere. Medzi takých však patria aj tí, ktorí dávajú prednosť potrebám svojho tela pred vedením Duchom svätým.
- Po druhé vlci sú falošní, klamú. Predstavujú, že majú tie najlepšie úmysly. Pán Ježiš takýchto ľudí výstižne nazval vlkmi v ovčom rúchu.
- Po tretie vlci zvädzajú svojimi rečami. Pavel o nich hovorí toto v rim.16:18:

„Ved' takíto ľudia slúžia nie Kristovi, nášmu Pánovi, ale svojmu bruchu a svojimi krásnymi a lichotivými rečami zvädzajú srdcia dôverčivých ľudí.“

Ako má kresťan reagovať na takýchto ľudí? Pavel nás napomína takto, verš 17:

„Prosím vás však, bratia: Pozor na tých, ktorí vyvolávajú rozbroje a pohoršenia.... A odvráťte sa od nich!“

Všimnime si, že Pavel nehovorí, aby sme útočili na takýchto vlkov, ale aby sme sa od nich odvrátili, aby sme nemali s nimi spoločenstvo. Bojovať s nimi nie je našou úlohou. Víťazom nad Satanom môže byť a bude jedine Boh. A Pavel nám to v 20. verši pripomína:

„Boh pokoja však čoskoro rozdrví Satana pod vaše nohy. Milosť Pána Ježiša Krista nech je s Vami.“

Od verša 25 do konca sú skutočne nádherné požehnanie na záver listu Rimanom a sú trochu odlišné od ostatných Pavlových požehnaní. Zdá sa, akoby si Pavol, keď všetci odišli, sadol a začal premýšľať o hlavných témach listu Rimanom. Predostrel sa mu celé evanjelium, od 1. kapitoly, ospravedlnenie z viery, prorocké naplnenie Písma a nakoniec praktická aplikácia evanjelia. Akoby Pavol zobral všetky tieto úžasné udalosti a vytvoril akýsi prehľad, aby ukončil tento list.

„Tomu, ktorý vás môže utvrdiť“, iné preklady hovoria: „tomu, ktorý vás môže urobiť silnými“, „... tomu, ktorý vás môže udržať, aby ste nepadli...“ verše 25 – 27:

„Tomu však, ktorý vás môže utvrdiť podľa môjho evanjelia a podľa zvesti o Ježiši Kristu, podľa zjavenia tajomstva, pd večných časov zamĺčaného, teraz však vyjaveného na rozkaz večného Boha skrze prorocké písma, oznámeného všetkým národom, aby boli poslušné vo viere;“

Pavel nekončí svoj list negatívnym opisom Satanových útokov na človeka. Končí pohľadom na Boha, ktorý zjednocuje a dáva silu víťaziť nad Satanom. Pavel nám v liste Rimanom odhalil tajomstvo spasenia skrze poslušnosť viery v evanjelium Ježiša Krista. Spasenie je Boží dar. Je to Jeho plán od večnosti, aby človek bol spasený. A tento plán odhalil vo svojom Slove skrze prorokov a dokonal v Pánovi Ježišovi. Dnes keď končíme túto úžasnú epištolu, ukončíme ju spolu s apoštolom Pavlom so zrakom upretým na autora a dokonávateľa našej viery:

„Jemu, jedinému múdre mu Bohu sláva, skrze Ježiša Krista naveky. Amen !